

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva. — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse pise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

**Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.**

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatelj je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje

Za neorganizirane 100 — K, za naročnike v inozemstvu 140 — K letno.
Posamezna številka po K 1'20.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 1 K za vsako petit-vrstno. Priloge stanejo poig poštne še 50 K.

Telefon uredništva
štev. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 2 K — vin.
" " dvakrat . . . 1 " 50
za nadaljnja izvršenja od petit-vrste po 60 vin.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

**Upravištvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, VII., Celovška cesta 33/1**

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklama tije so proste poštne.

—k.: Ustava in šolstvo.

Uspešno človek lahko razvija svoje sile le v državi, posebno v moderno urejeni državi.

Tudi naša država ni umeten stvar, temveč je naraven produkt zgodovinskega razvoja. Ima svoje napake, ampak v taki obliki, kakršno se ji namerava dati, je potrebna. Izpodnesimo ljudstvu državo in njeno avtoriteto, vzemimo človeštvu sploh državno obliko in ne bo moglo nadalje socialno vztrajati; in ravno tako bodo avtonomne dežele s separatističnimi tendencami v državi samo vegetirale, brez krepkega življenja in brez veljave na zunaj, ako njih avtoriteto postavimo nad avtoriteto države.

Skupno z bojem za ustavo države se bje tudi boj za temelj šolske zakonodaje in uprave.

Priznati moramo, da se mora v javni vzgoji zrcaliti tudi značaj splošnih razmer, da mora tudi v organizaciji šolstva priti do izraza državnopravnih razmer. Torej tudi pri nas bo šolstvo moralo imeti značaj državne oblike. Ta značaj se bo zrcalil v delitvi uprave med državo in samoupravnimi krajevnimi edinicami. Pri tem pa mora biti v nas vseh prepričanje, da je dolžnost nas vseh položiti akcent pri vzgoji na stran države.

Vedno bolj se bližamo tej borbi: eni bodo oponirali in hoteli položiti ves akcent avtonomnih in separatističnih stremeljenj s povdankom lokalnega patriotizma, drugi bodo zopet imeli pred seboj bodočnost in interes države, kateremu podvračajo vse in bodo postavljali ves prevdarek na stran državnih potreb.

Če ne bo imela država v zadostni meri vpliva na šolstvo, če se šolstvo prepusti avtonomističnim in separatističnim stremeljenjem lokalnega patriotizma, potem se razdrobi in razprši ono, kar nam more v resnici ostati skupnega, potem se razprši v več smeri izobrazba, potem se razprši v centrifugalni vrtnec kultura.

Ako je kaj, kar nam mora biti skupnega, je to prav gotovo kultura. Samo duševni princip zmora različne neenakosti, ki pri nas obstojajo, od časa do časa polagoma izravnati in dovesti sčasoma do po-

polne edinosti, ki jo zahteva močna država. Povsod tam, kjer obstoja tako posebna konfiguracija notranjosti države kakor je pri nas, mora imeti državno vzgojo v svoji roki. Ako predstavlja ljudstvo državo, je torej tudi dolžnost države, da predstavlja ljudstvo; in če hoče biti današnja država res ljudska država, mora biti tudi ljudsko šolstvo državna zadeva, ker sicer ne prideta nikdar ti dve potenci, ki bi se morali medsebojno združevati, v lovoljni meri vkup.

Zato je vzgoja potom države in za državo povsod tam potrebna, kjer je ustanoviti veliko in notranje močno državo, ta se združijo vsi deli za višjo enoto in ta državni centruin skrbi za to, da pride v vse dele in v vsak organičen člen zavest celote in skupnosti. Od višje enote se mora to zavest prenesti v nižjo; zato mora država postaviti temeljni, osnovni tip vzgoje in ne smemo nikdar pristati na to, da bi se z razpršitvijo in razdelitvijo šolske zakonodaje na posamezne pokrajine, utrjevale in pomnoževale še plemenske in druge različnosti, ki obstojajo — tudi potom šolstva.

Zato mora država v prvi vrsti in predvsem sodelovati pri ureditvi šolstva; država položi osnovo, na kateri si upravne edinice postavijo in urede svoje šolstvo krajevnim prilikam potrebno in njenemu napredku odgovarjajoče — v kar jim bo demokracija država dala prosto roko ter jih ne bo ovirala.

Bodočnost naše države, ki se ima bojevati s tolikimi zaprekami in težavami na zunaj kakor nobena izmed po vojni nastalih držav, je v prvi vrsti odvisna od inteligence prebivalstva. Zato mora že ustava imeti jasno določbo o šolski zakonodaji in upravi, da se ne bo delalo iz šolskega vprašanja zopet politično-strankarsko vprašanje, ampak da ostane šolstvo državna zadeva, in da se bo jasno stalo — le na stališču ustave.

JOS BRINAR:

Meščanska šola in nižja srednja šola.

Število meščanskih šol v Sloveniji sicer razveseljuje narašča, toda nismo si še edini v nekaterih vprašanjih notranje

šolske organizacije; zato je nujno potrebno, da se porazgovorimo o tem, preden postavimo meščansko šolo na trajen temelj šolskega zakona.

Poleg drugih perečih vprašanj se mi vidi posebno važno: da dobimo učne načrte in da se na podlagi teh načrtov prirede potrebne učne knjige. Na nekaterih meščanskih šolah so sicer že izvršili celo podrobne učne načrte, toda vse to je prirojeno še za prvo silo, za prehodno dobo. Preden se lotimo podrobnega dela, je brez dvoma treba, da imamo splošen normalni učni načrt, ki daje določen skupen okvir za vse meščanske šole v naši državi. Šele v okviru normalnega učnega načrta si bodo mogle posamezne šole dokončno ustvariti svoje podobne načrte, ki bodo seve, prilagodeji krajevnim razmeram dotične šole. Gotovo je namreč, da se bo podroben načrt n. pr. meščanske šole v Ljubljani precej razlikoval od načrta v Murski Soboti ali od onega kje v Banatu. Gotovo pa je tudi, da naj bo vsem tem učnim načrtom enoten okvir, tako da bodo učenci mogli prestopati (ob selitvah itd.) na druge meščanske šole, ne da bi uspešno nadaljevanje učenja zadelo na prevelike ovire.

Ta okvirni načrt je pa treba omejiti 1. navzdol proti osnovni šoli, oziroma se posebno na starost učencev ter na predelano učno snov, ki jo prinese učenec iz osnovne šole, v čemer ni enotnosti niti v Sloveniji; 2. navzgor z ugotovitvijo končnega učnega smotra, določujočega obseg znanja, ki ga naj poneso učenec v življenje ali katero je potrebno za vstopanje v višja učilišča; 3. spopolniti je treba okvirni načrt ob straneh, t. j. označiti bi bilo meje proti drugim šolam, ki poučujejo učence približno enake starostne stopnje (v prvi vrsti nižji razredi srednjih šol); a ob teh mejah nam je pomisliti, v koliki meri se naj pri učnih načrtih meščanske šole oziramo tudi na te z nami vzporedno delujoče šole, ki imajo svoje posebne učne smotre.

In o tem zadnjem vprašanju hočem danes izpregovoriti dve, tri, da pobudim prepotrebno razmišljanje, preden si ustvarimo enoten normalni učni načrt.

»Meščanska šola bodi sama sebi namen ter se ne oziraj na druge šole!« tako

zahtevajo nekateri pedagogi. V splošnem je ta zahteva upravičena, vsaj v tem, kar se tiče glavnega smotra meščanske šole: podati učencem neko zaključno znanje, ki usposablja za praktično življenje, ter poleg tega ustvariti učencem tudi solidno podlago za nadaljnje študije na učiteljskih in raznih strokovnih šolah. Toda če je mogoče sestaviti tak načrt, da bi učenci meščanskih šol lahko prestopali tudi v sorazmerne razrede srednjih šol, ne da bi meščanska šola pri tem popuščala v bistvenih svojih uredbah, to, menim, bi bilo samo v korist ne le meščanski šoli, marveč bi tudi zelo ustrezalo našemu prebivalstvu. In da premostimo naše vprašanje tudi z vidika roditeljev, je gotovo pravično. Ako prirojimo učne načrte meščanskih šol in načrte nižjih razredov srednjih šol tako, da bo učencem omogočeno prestopati iz višjih razredov meščanske šole v nadaljnje razrede srednjih šol, bi dosegli poleg drugega tudi tele ugodnosti:

1. Omejili bi število učencev v nižjih razredih srednjih šol in s tem tudi vsaj deloma omilili pereče vprašanje o dijaških stanovanjih, ki prihaja v naših mestih od leta do leta obupnejše;

2. otroci bi ostali v oskrbi in nadzoru roditeljev v dobi (11.—15. leto starosti), ko se marsikateri učenec ponesreči vsled slabe družbe, pomanjkljivega nadzorstva itd., tako da tava potem kot »zgubljen študent« brez pravega cilja v žalostno življenje napol izobraženega proleta;

3. večina otrok ob vstopu v I. razred srednje šole še ne pokaže, za katero panogo znanosti ima posebno nadarjenost in veselje; na meščanski šoli pa se ta duševni razvoj že kolikor toliko jasneje očrta, in roditelji ne bodo več tako na slepo izbirali bodočega stanu svojim otrokom, osobito ako se bodo naslanjali na nasvete dotičnih strokovnih učiteljev.

Ako v glavnih potezah približamo meščansko šolo in nižje razrede srednjih šol s tem še ne pristanemo na zahtevo, da bi morali obe vrsti šolstva izenačiti v neko enotno meščansko-nižjo srednjo šolo. Saj srednja šola pripravlja na višje študije, meščanska šola pa v prvi vrsti za praktično življenje. Zato ne bomo popu-

LISTEK

Pomladanski koncert „Ljubljanskega Zvona“.

S posebnim zanimanjem sem se dne 18. aprila udeležil tega koncerta, ki nam je nudil večina nove, še neizvajane moške, ženske, mešane vokalne zборе in same pesve našega tovariša, genialnega, nemurno delavnega skladatelja g. Emila Adamiča. Njegova glasbena duša je neizčrpni vrelc vedno novih, svežih melodij, ki se na mah prikupijo poslušalcu, zakaj zajete so iz narodno čutečega srca in zato uglasbene v pristnem narodnem duhu. Od srca smo hvaležni tovarišu Adamiču za te glasbene bisere z željo, da bi bili kmalu izdani v tisku.

Pevski zbor »Zvonašev« je od zadnjega, jesenskega koncerta pokazal razveseljen napredek v kvantitativnem in kvalitativnem oziru. Na odru je nastopilo 46 pevcev in 48 pevka, sama mlada, krepka gila. Moški zbor je glede sorazmernosti glasov strnjen v polnozvočno celoto, vendar tenorji semintja nekoliko preglašajo

base. V ženskem zboru imajo soprani po večini lep, naraven glasoven material, alti pa prihajajo tudi v nižini do dovolj-nega izraza. Ves zbor ima prav lep nastop in prav dobro disciplino. Pozorno in zaupljivo gleda na svojega učitelja, marljivega, energičnega in vrlo izkušenega pevovodjo g. Zorko Prelovca, ki je pokazal da s posebno lahkoto obvlada pod taktirko tudi velik pevski zbor. Ne ugaja mi pa njegova navada, da pri intoniranju vsake pesmi zaigra na klavir ves prvi takt, dočim bi popolnoma zadostovalo, da udari le prvi akord pesmi in še enkrat vsak posamezni ton tega akorda, če se mu zdi potrebno. Čemu opozarjati publiko na začetek napeva, ki ga pevski zbor itak zna? Tudi njegov pohod od pevca do pevca pred izvajanjem in po izvajanju pesmi je povsem odveč. Zbor, ki je temeljito naštudiral pesem, ne potrebuje nikakih pojasnil ali podatkov tik pred izvajanjem, kakor tudi ne gre po odpeti pesmi očitati pevcem kako nepravilnost, ki jo je žul med izvajanjem; to opravi lahko takoj po odstopu za odrom. Naj opusti te navade, pa bo sigurno še uglednejši pevovodja.

V prvem nastopu je moški zbor odpel pet pesmi, izrazito in v pravilnem tempu; vokalizacija prav dobra, dinamika lepo izvedena. Vse so navdušile občinstvo, a najbolj je ugajala razposajeno-vesela »Fantovska«, ki so jo morali ponoviti.

Za moškim zborom je nastopil ženski v dvospelih »Dragemu so se oči skalile« in »Solnce sije, zeleni livada«, ki jih je izvajal dokaj izrazito. Spremljevanje na klavirju je jako diskretno igral g. kapelnik Brezovšek.

Operni pevec g. Josip Križaj iz Zagreba nam je zapel »Noč je žalostna, kakor moje misli...« in »Ave Marija« v ruščini, ki jih je Adamič uglašil v ruskem ujetništvu; prva otožna, druga nam slika tiho večerno razpoloženje. V samospěvu »Noč« se nam je Adamič pokazal v popolnoma novi — moderni luči; jako značilna, originalna in lepa je »Pesem nočnega čuvaja«, ki je močno ugajala občinstvu. Odločno najlepši pa je samospěv »Nocoj je pa svetla noč«, izborna posrečena, preprosta, nežnočustvena pesem v narodnem duhu, ki je kar elektrizovala poslušalce. Frenetičnega aplavza in glasnega priznanja kar ni bilo konec, tako, da

jo je moral g. Križaj dvakrat ponoviti. Sploh je g. Križaj prednašal vse pesmi z umevanjem, izrazito, naravnost mojstrsko; njegov glas je lep, polnodoneč in jako obsežen. Burno odobravanje občinstva je prizvalo na oder skladatelja Adamiča, ki mu je »Ljubljanski Zvon« poklonil lep venec s trobojnic.

Po odmoru je nastopil mešani zbor in zapel šest pesmi. »Večer« je kontrapunktično uglasben kanon — novost v slovenski glasbeni literaturi; »Mlad junak« je že znana pesem z Matičnih koncertov. V tej pesmi so se posebno odlikovali alti v ne-lahkem, zavitem spevu, ki so ga izvedli jasno in točno. Značilni konec, kanon v »Mladem junaku« je zbor moral ponoviti. Obe pesmi sta lepo uspeli. Naslednje tri pesmi: »Če ti ne boš moj...«, »Kdor je truden...« in »Ne maram tebe«, ki jih je skladatelj poklonil »Ljubljanskemu učiteljskemu zboru«, so znanke z učiteljskega koncerta.

Pesem »Če ti ne boš moj...« je »Ljubljanski Zvon« prednašal odločno prepričano; posledica je bila padanje glasov kar za cel glas. »Kdor je truden...« je bila nekoliko kočljiva v srednjem delu, ki je

ščali v važnih točkah učnega načrta meščanske šole, kakor n. pr. glede praktičnega računanja in nauka o knjigovodstvu, ki dajeta učencem prepotrebno znanje za življenje; nobenih koncesij ne bomo dovoljevali na škodo nekaterih poglavij prirodopisa, kemije, praktičnega uporabljanja geometrije v vsakdanjem življenju itd.

Nasprotno pa ne vidim razloga, zakaj se razlikujeta učna načrta obeh vrst šol tako bistveno, n. pr. v zemljepisju in zgodovini. Glede zvezdoznanskega in prirodznanskega zemljepisa ter razlaganja temeljnih pojmov je snov zemljepisa sicer razdeljena na srednji šoli slično kakor na meščanski šoli; v ostalem pa je na srednji šoli nastopna razporedba snovi:

1. leto: glavne oblike celin in vodovja po svoji razdelitvi na zemlji; lega najznamenitejših držav in mest;

2. leto: Azija in Afrika; Evropa (splošno) in dežele južne Evrope ter Britan-sko;

3. leto: naša kraljevina (prej Avstro-Ogrska).

Temu baš obratno pa pričenja meščanska šola zemljepisni pouk v 1. letu z našo državo, v 2. letu obravnava Evropo, v 3. letu ostale dele sveta in v 4. letu se povrne na temeljitejšo obravnavo naše države s posebnim ozirom na promet, kulturo, statistiko, ustavoznanstvo.

Zakaj bi se morala učna načrta srednje šole in meščanske šole v zemljepisju tako očitno križati? Ali bi bila res nesreča za srednjo šolo, ako svoj zemljepisni načrt prilagodi meščanski šoli, kjer se obravnava snov po načelu »od bližnjega do oddaljenega«, pojasnjujoč temeljne zemljepisne pojme na zgledih iz ožje domovine! — Ako pa ne odneha srednja šola, no dobro, naj pa to stori — meščanska šola! Kaj nam mar očitjanja, da le odstranimo to nepotrebno nasprotstvo, v ničemer stvarno utemeljeno!

Slično je v zgodovinskem pouku. Srednja šola je dozdaj razporejala učno snov v naslednje 3 skupine, opirajoč se na staroklasično in velenemško stališče: 1. leto: stari vek, posebno Grki in Rimljani; 2. leto: srednji vek in novi vek do westfalskega miru; 3. leto: od westfalskega miru do sedanjega časa. Meščanska šola pa se je naslanjala na zgodovino dinastije Habsburgovcev, obravnavajoč 1. leto: stari vek in srednji vek do Rudolfa Habsburškega; 2. leto: od Rudolfa Habsburškega do Marije Terezije in 3. leto: od Marije Terezije nadalje. Ker smo se hvala Bogu, otresli velenemškega in habsburgovskega jerobstva, zato bomo pač naravno razdelitev zgodovinske učne snovi v skupine naslonili na zgodovino naših osvoboditeljev Srbov in na tista zgodovinska dejstva, ki so prevažna za vse Jugoslovane. In pri tej razdelitvi snovi, ki nam jo je šele izvršiti, vendar ne bomo zopet umetno ustvarjali razlik v načrtih obeh vrst šolstva, ampak v glavni smeri bomo ubrali skupno učno pot.

Da ne loči spodnje srednje šole od meščanske šole nepremostljiv prepad, to nam je pokazal tudi novi učni načrt slovenščine na realnih gimnazijah, ki smo ga nedavno prejeli od šolskih oblasti, da ga proučimo in primerjamo z načrtom meščanskih šol.

In končno še ena izmed dozdevnih zaprek: francoščina, oziroma latinščina! Samo ob sebi je umevno, da ne bomo uvažali teh jezikov kot obveznih predmetov v meščanske šole, ki bi jih tako izpomenili v izrazito jezikovne šole. S tem pa še ni izrečeno, da ne bi mogli francoščine poučevati kot neobvezen predmet precej težaven in bi bil lahko vsaj v začetku malo hitrejši izvajanje. Šaljivi in priljubljeni zbor »Ne maram tebe«, ki so ga morali ponavljati, pa je bil pretirano hitro zapet. To je seveda stvar okusa. Šaljive zборе je navadno treba peti hitro, a ne — prehitro.

Koncert so »Zvonaši« zaključili z osmeroglasnim mešanim zborom »Svatba na poljani«, ki sta ga na klavirju spremljala gg. Brezovšek in Adamič sam. Skladba je vesela, živahna, napitniška, v srednjem delu posebno lepa. Izvajali so jo sigurno in temperamentno.

Zasluznemu pevovodji g. Prelovicu, ki je žel ves večer priznanje in pohvalo, so poklonili lep lovorov venec s slovenskimi trakovi.

Koncerta so se udeležili tudi gg. deželni predsednik dr. Baltič, vodja poverjenstva za uk in bogočastje dr. Skaberne, poverjenik dr. Ravnihar, general Maister i. dr. — Obisk je bil dovoljen, v prvih vrstah parterja pa je bilo več sedežev praznih. Čudno! Ljubljanski odlični krogi ljubijo — glasbo!

— kakor se že zdaj vrši na mnogih meščanskih šolah — in upam si izreči celo trditve (dasi se bo zdelo to komu naravnost glupo!), da namreč more dejansko sposoben (četudi brez izpričevala!) inteligent, bodisi učitelj, ki ima nekaj latin-skih razredov za sabo, bodisi — katehet, sodnik ali zdravnik v izjemnih slučajih poučevati v latinščini pičlo številce najnadarjenejših takole v majhnih gnezdecih, kjer se nahajajo meščanske šole. Seve, pouk se bi vršil čisto svobodno, a z vso odgovornostjo napram šolskemu nadzorstvu.

Koristi iz gospodarskih in vzgojnih ozirov bi bile morda vendarle večje nego vrzel, ki jo ulomimo s tako drznostjo v naše pedagoške principe! Vem, da ta misel za zdaj še ni niti zrela niti pereča aktualna, a odveč vendar ne bo, če se razgovorimo o tem, kar v drugih narodih menda že praktično izkušajo.

Razpravljajočemu v pričujočih vrsticah o možnosti zblizanja učnih načrtov srednje šole in meščanske šole, mi ni bil namen, usiljevati kake nove nazore ali okrnjevati lepo notranje ustrojstvo meščanskih šol, ampak zbuditi sem le hotel zanimanje in poglobiti razmišljanje v sedanjem času, pripravljajočem nam v novi državi nov šolski zakon.

R. Ž.:

Nekaj misli o poučevanju srbohrvaščine.

V 15. številki »Učit. Tovariša« je objavil ošek za srbohrvaščino Odgovor Marici II., v katerem nam podaja vodilne misli, ki so ga vodile pri sestavljanju učnega načrta za pouk srbohrvaščine na naših ljudskih šolah. Ker se zdi, da se bodo tudi učne knjige opirale na ta načrt, se mi zdi umestno, da opozorim na nekatere (po mojem mnenju) nedostatke, ki jih vsebuje ta načrt. V odgovoru čitam doslovno: ... določuje učni načrt za prvi dve leti pouka le vaje v cirilici in se oзира na ostali jezikovni pouk le toliko, kolikor je potreben za umevanje besedila. Za praktične jezikovne vaje na podlagi učnih knjig, posebno za poglobitev v tolikšno znanje srbohrvaščine, ki je potrebna za umevanje srbske ali hrvatske knjige, se nudi v ostalih šolskih letih še dovolj prilik.

Kakor da bi čital v metodiki za poučevanje nemškega jezika! Po mojem mnenju bi morale biti smernice čisto drugačne. Ta učni načrt bi bil morebiti primeren za poučevanje kakage tujega — neslovanskega jezika, ne pa tako sorodne srbohrvaščine.

Vedno poudarjamo, da ne poznamo ne slovenskega, ne hrvatskega, ne srbskega jezika, ampak da je to pravzaprav le en jezik razdeljen v tri narečja. V čem obstoji razlika med temi narečji, ali kaj tvori pravzaprav za nas Slovence bistvo srbohrvaščine? V prvi vrsti so to nekatere slovniške oblike, kajti debela našim besedam so po večini ista. K temu pridejo besede, ki imajo drugačno deblo kot v slovenščini in končno ima srbski del našega naroda še cirilico.

Izhajajoč iz teh premis prihajam do zaključka, da je srbohrvaščina naši slovenščini precej slična. Nastane pa za učitelja vprašanje: Na kateri način privedem svoje učence najlažje do cilja — t. j. do spoznavanja bistva tega narečja?

Premišljujoč o tem sem prišel do sledečega zaključka, ki se mi zdi edino pravi: Skušal bom najprej, opuščajoč vse ne bistvene razlike, pripraviti učence do tega, da bodo na slovenskim sličnih be-

sedah opazili in pojmovali najnavadnejše slovniške oblike, ki so iste ali slične našim, pazil bom pri tem, da jim pokažem vse sličnosti, ter jim tako odstranim strah pred težočami. To bi bil po mojem mnenju smoter za 3. šolsko leto (t. j. prvo leto pouka).

V 4. šolskem letu (drugo leto pouka) bi to poznavanje slovniških oblik poglobil, podal jim nekaj besednega zaklada, ki ga pozna le srbohrvaščina ter jih tako vsaj deloma usposobil, da lahko čitajo z razumevanjem razne hrvatske povesti lahke vsebine.

V 5. šolskem letu bi pa šele začel vzporedno s poglobljanjem te stvarine tudi s poučevanjem cirilice; tako da bi učenci ob sklepu tega šolskega leta lahko čitali krajše sestavke v cirilici poleg latinice.

V 6. šolskem letu pa bi za vajo čital le cirilico ter tudi pisal razne vaje in naloge le v cirilici.

Menim, da bi bile te smernice vsaj za sedanjí čas najprimernejše. Ne smemo namreč prezreti dejstva, da smo učitelji po ogromni večini neveščti srbohrvaščine ter da nam tudi letošnji tečaj ne bodo veliko pomagali. Računati je treba namreč s potrebo, da se učitelj, ki bo poučeval ta predmet, najprej sam seznanil s tem narečjem.

Konečno še eno opazko glede čitanke! Mislim, da bi bilo najbolje, da se izda (že iz ekonomskih ozirov) ena sama čitanka, ki pa naj vsebuje poleg čtiva še kratke slovniške opazke in rečnik. Rad bi opozoril sestavljalca take čitanke, da so poetični sestavki za prvo leto pretežki.

Upam, da sem s temi vrsticami vsaj deloma pripomogel k primernejši rešitvi vprašanja, ki sedaj najbolj razburja podeželo učiteljstvo.

Načelna vprašanja* za zakon o narodnih šolah.

1. Vrste narodnih šol in njihov zakonodajni (dovesti u vezu sa ustavnim odredbama);
2. Privatne šole;
3. Podizanje i izdržavanje narodnih škola;
4. Obrazovanje školskih opština;
5. Dužnosti školske opštine i države prema školi;
6. Predstavnik školske opštine i njihove dužnosti;
7. Podizanje školskih zgrada;
8. Snabdevanje škola potrebama;
9. Školske blagajne i isplate školskih potreba;
10. Školski fondovi;
11. Otvaranje narodnih i privatnih škola;
12. Odnos škole prema građanima, porodici, opštini i crkvi;
13. Uredjenje narodnih škola;
14. Učenici, pohodjenje, koedukacija, diferenciranje;
15. Nastava i vaspitanje;
16. Nastavnici: a) sprema, b) prava, c) dužnosti, d) dalje usavršavanje;
17. Popunjavanje učiteljskih mesta;
18. Gradska i seoska škola;
19. Produžne škole;

*) Predstojeće točke prinaša »Narodna Prosveta« z dne 21. t. m. ter jim dodaja nastopno opazko: »Ovo su načelna pitanja, o kojima treba uza komisija glav. prosvet. Saveta, da dađe izražajna mišljenja, koja će poslužiti kao osnovica za izradu novog projekta zakona o narod. školama. O ovim pitanjima g. ministar već je tražio mišljenje glavnog odbora Učitelj. Udruženja.« Ured.

20. Odnos narodne škole prema gimnaziji;

21. Prosvetne vlasti, centralna ili pokrajinska;

22. Uprava i nadzor nad narodnim školama;

23. Svetodavna školska tela: a) nastavničko veće, b) oblasni nastavnički zbor, c) nadzorni svet;

24. Prelazna naredjenja.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

ZAHVALA.

Volitve zastopnikov učiteljstva v višji šolski svet so končale s častno zmago za našo organizacijo. Pokazale so svetlo koliko vzorne discipline je v naših vrstah, »kadar je braniti časti in pravde« učiteljskemu stanu ter so doprinesle sijajen dokaz preizkušene zvestobe vsega našega članstva napram vodstvu UJU. Zaman so se zaganjali valovi nasprotnikov, da bi razdvojili naše vrste ter rušili temelje, na katerih slonita naša sila in naš ugled, zaman so bili vsi njihovi nečedni napori: zrušili so se že pri prvem valu ob stanovski zavednosti našega članstva.

Ožji svet UJU, poverništvo Ljubljana smatra za svojo dolžnost, da se vsem svojim članom, ki so dosledno in kompnaktno volili od organizacije predlagano in od okrajnih učiteljskih društev odobreno kandidatno listo, najiskrenejšo zahvaljuje za izkazano zaupanje. Prepričani naj bodo, da bodo njihovi izvoljeni zastopniki znali v naši najvišji šolski korporaciji vselej tako nastopati, kakor zahtevata to čast in ugled šole in učiteljskega stanu.

Ožji svet UJU, poverništvo Ljubljana.

+ Seja širšega sosveta (ožji svet in predsednik vseh okrajnih učiteljskih društev) se vrši binkoštni torek, dne 17. maja t. l. ob 8. uri zjutraj v Ljubljani v magistratni dvorani. — Dnevni red se objavi v prihodnji številki. — Ako bi bil kdo izmed predsednikov zadržan, naj ga zastopa kak odbor član. — Samostojne predloge je vpslati vsaj 3 dni pred sejo. Zastopana naj bodo vsa društva! Ker je seja javna, ima pravico prisostvovanja vse organizirano članstvo, kolikor glede tajnosti seje širši svet drugače ne določi. — Stroške članov širšega sosveta nosijo okrajna društva. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala, na kar že sedaj opozarjamo okrajna učiteljska društva.

UJU, poverništvo Ljubljana.

Društvene vesti.

+ Prekmursko učiteljsko društvo bo zborovalo dne 12. maja t. l. točno ob 10. uri v Murski Soboti.

Vzpored: 1. Zapisnik, 2. Dopisi, 3. Učni načrt, 4. Podavanje o fonemikah, 5. Stanovske zadeve (pravila i. dr.) Gostje in prijatelji šole dobrodošli. Tov. pevci in pevke pridejo ob pol 10. uri. Imenom odbora: A. Požegar.

+ Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer zboruje v četrtek dne 12. maja t. l. ob 10. uri pri Sv. Juriju ob Ščavnici s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik, 2. Dopisi, 3. O pomenu in potrebi nadaljne izobrazbe učiteljstva, Poroča tov. Cvetko, 4. Praktični poskusi iz kemije na ljudski šoli. Razkazuje tov. Ivanjšič, 5. Razgovor o proslavi društvene petdesetletnice, 6. Razne stanovske in šolske zadeve. Pred pričetkom zborovanja se vrši pevska vaja, Pridite polnoštevilno! — Predsednik.

+ Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj je zborovalo dne 7. aprila v veliki dvorani Narodnega doma ob 10. uri ob prav povoljni udeležbi. — Tov. predsednik Albin Spreitz pozdravi

† Franc Meško.

List za listom pada —

Bilo je 31. prosinca, ko sem se po daljši odsotnosti zopet vrnil na Zidani most. Našel sem Te precej dobre volje pri oknu slonečega, in Tvoje prve besede so bile: »Vidiš, sedaj sem pa že zopet na konju.« Revež pač nisi slutil, da je to le mir pred viharjem. Ko sem zopet odhajal, tudi nisem slutil, da mi poslednjikrat stiskaš roko. Bolezen je bila sicer nevarna, a pomlad je prihajala v deželo; nje toplo solnce vzbujalo zopet novo življenje. To je naš ves navdajalo z novim upanjem. A kruta bolezen je že preveč napredovala, ni bilo več rešitve.

In ravno čez 4 tedne si izdihnil svojo blago dušo. Megleno jutro je bilo, ko se je širila ta žalostna novica po Zidanem mostu. Vsakemu, ki jo je slišal, je zastal korak, neverjetno je pogledal pripovedovalca, češ: saj ni mogoče. A bifa je bridka resnica; zapustil si nas za vedno. Žalostno je zapel zvonček, tužno je zašumela Savinja....

Ni se Ti izpolnila iskrena želja, da bi se preselil na stara leta tja doli med Poljance na Dravskem polju, ki si jih tako vzljubil za svojega večletnega službovanja med njimi.

Pomlad je šla v deželo, vse se je vzbujalo k novemu življenju, a naša srca sta trgala jad in tuga, ko smo Te spremili na Tvoji zadnji poti — Zidani most in Loka še nista videla takega spreveda; gotovo bi se bil začudil tudi Ti sam, ko bi bil videl to množico prijateljev in znancev iz vseh slojev. In kaj še-le, ko bi bil slišal v srce segajoče govore č. g. dekana dr. Krulca, g. nadzornika Černeja ter starega Zidanmoščana in narodnega predstavnika g. Deržiča. Vsi smo jokali; tudi Ti bi bil plakal, saj si bil rahločutečega srca. In sedaj Te ni več, a Tvoj duh živi med nami. Tvoja plemenita dela ostanejo zapisana z zlatimi črkami v naših in srcih mladine, ki si jo vedno ljubil. Saj še kot težko bolan si rad prišel med njo, da si se razveselil na njenih rudečih licih in na njenem veselem skakanju.

Pozabili Te pa tudi ne bodo oni, ki si jim lajšal trpljenje v času svetovne vojne kot pravi samaritan. Bil si vedno priprav-

ljen vsako uro, ko so Te klicali podnevi in ponoči na samaritansko delo, koliko hvaležnih src je zadržtelo in vzdihnilo, ko je prišla do njih prežalostna novica, da Te ni več med živimi. Ta mi je lajšal bolečine in dal požirek vode ali krepčilnega čaja! Bog mu povrni in daj večni mir in pokoj!

In kako skrben soprog in oče si bil! Živel si kot samotar, dasiravno Te je tudi tu in tam kam vleklo, da si le svojo obitelj dostojno preživel v tistih hudih časih, ko ni bilo kruha in se je dobilo le kaj za drag denar. Le jokajte za njim, saj je teh solz res vreden! Izgubili ste z njim res skrbnega in blagega soproga ter očeta, ki je raje sam trpel, da je le videl zadovoljne in srečne svoje drage.

Tebi pa, dragi France, bodi zemljica lahka!

Podpirajte

„Jugoslovansko Matico!“

zborovalce, predvsem g. nadzornika M. Lichtenwallner in naznanja, da pride k našemu zborovanju g. poverjenik za uk in bogočastje dr. Skaberna, kakor je bilo obveščeno učiteljstvo potom posebnih vabil.

Pred prihodom g. poverjenika so se rešile nekatere društvene zadeve. Med drugim so bili na predlog g. nadzornika izbrani izdelovalci podrobnih učnih načrtov za zemljepisni in zgodovinski pouk v ljudski šoli. Predsednik apelira na pevke in pevce, naj pridejo k pevskim vajam pred zborovanjem, v drugem slučaju se na predlog tovariša pevovodje opusti pevski zbor. — Medtem pride g. poverjenik dr. Skaberna, ki ga gov. predsednik z vso spoštljivostjo pozdravi. G. poverjenik nam je risal v res kordijalnem tonu program poverjenišva za uk, ki ga naj izvršuje učiteljstvo kot prvi poklicani faktor narodne prosvete v edin prospeh ljubljene domovine. Omenil je nekatere nedostatke v naših vrstah in apeliral tudi na naše članstvo, naj se teh otrese in naj zastavi vse sile za intenzivno kulturno delovanje v našem narodu. O učiteljskem delu za konsolidacijo naše države se je izrekel g. poverjenik zelo pohvalno. — Naše članstvo je z velikim zanimanjem sledilo izvajanjem g. poverjenika. — G. nadzornik prosi, da bi poverjenišvo posvečalo veliko pažnjo nadaljevalnim šolam, ki imajo velik pomen za odgojitev naše bodočnosti. G. poverjenik objavi, storiti, kar se da v tem vprašanju. — Tov. Robnik omenja nato veliko vrednost rokotvornemu pouku v ljudski šoli in nam iz svoje prakse poda nekaj vzgledov. — Tov. Knaflič apelira na tovariše in tovarišice, naj gmotno vsaj nekaj mesečno prispevajo raznim kulturnim društvom. Svoj predlog bo še utemeljeval prihodnjič natančneje. Tov. Godec se pritožuje nad krivičnim zapostavljanjem plač omoženim učiteljicam, pričakuje, da bo g. poverjenik od svoje strani podpiral v najizdatnejši meri pravične zahteve poročenih parov.

Med tem je prišel tudi k društvu g. prof. dr. Pivko s člani mestnega učit. društva, prisrčno pozdravljen od tov. predsednika.

Zadnjo točko dnevnega reda je tvorilo praktično razkazovanje rajalnih vaj v ljudski šoli po g. prof. dr. Pivku z nekaterimi moškimi člani našega društva. — Po prisrčni zahvali tov. predsednika zapoje k sklepu vsi navzoči »Lepa naša domovina« in »Bože pravde«. — S tem je bilo lepo uspešno zborovanje zaključeno. Prihodnje zborovanje se vrši vsled praznika 2. četrtek meseca maja. Predavali bodo prihodnje g. prof. Družovič in tov. Klemenčič. Tajnik.

+ **Slovenistično, konjiško in šmarsko učiteljsko društvo** zborujejo v sredo dne 4. maja ob pol 11. uri v šoli v Poljčanah.

Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi predavanje tovariša Alberta Planerja: »Zgodovinska in zemljepisna učna snov za 4. šolsko leto« in predavanje tovarišice Marice Lavračeve: »O kolu jugoslovanskih sestara«.

Kdor se udeleži obeda, naj se do 30. t. m. pisмено javi pri tovarišu Al. Krajncu v Poljčanah. Odbor.

+ **Učiteljice litijskega okraja***) zborujejo v soboto 30. aprila ob 10. uri dopoldne v Litiji v šoli. Na dnevnem redu bode dele učiteljice izvele šole po nasvetih in deloma tudi željah vlade, podanih na sestanku Društva slov. učiteljic po dr. Skabernetu. Tovarišice pridite polnoštevilno, ker si hočemo delo takoj razdeliti. Popoldne iztega dne zboruje vse učiteljstvo našega okraja. Poverjenica.

+ **Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj** zboruje v četrtek dne 12. maja v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma ob 10. uri s sledečim sporedom:

1. poročilo predsednika,
2. a) Enotnost v ljudskošolski pevski metodi.
- b) Srbsko-hrvatske narodne pesmi v ljudskih šolah. (Profesor H. Družovič.)
3. Zemljepisni pouk v lj. šoli: praktični del. (Tov. Klemenčič.)
4. Delovanje učiteljice v »Kolu jugoslov. sester«. (Tov. Marija Godec.)
5. Predlogi.

Tovarišice pevke, tovariši pevci! Prosim udeležite se sigurno pevske vaje ob 9. uri v Narodnem domu, ker se bo v drugem slučaju brezpogojno opustil pevski zbor. —

Prosi se polnoštevilne udeležbe točno ob doletenem času, ker g. prof. Družovič vsled poudka ne razpolaga dolgo s časom. — Albin Spreitz, predsednik.

+ **Okr. učit. društvo v Ljubljani** je zborovalo 9. in 14. aprila t. l. Predsednik Fr. Skulj otvori zborovanje ter poroča sledeče: 1.) V zadnjem času se je jelo gibati meščansko učiteljstvo ter se ločiti od okr. učit. društva. Je to pojav, ki bi ga morali merodajni faktorji razmišljati. Po pravih UJU obstoji naše združenje iz okr. učiteljskih društev — drugih korporacij ni. Umestno in potrebno je, da tvorijo meščanski učitelji že radi svojih posebnih odnošajev zlasti na strokovnem polju svoje sekcije, kjer bi reševali svoje lastne strokovne zadeve; če je pa potrebno in za Udruženje koristno ter stanovski vzajemnosti v prid, da se ločijo, je pa drugo vprašanje, ki ga naj razmišljajo oni, katerih stvar je to. 2.) Volitve v višji šolski svet so končane. Rezultat je tak,

kakršnega zahtevajo disciplina, naša čast in stanovski ponos. Dobojevan boj med strokovno in politič. organizacijo. Napačno je bilo tedaj naziranje dnevnega časopisa, da se bje boj med svetovnim naziranjem.

Naše misli o tem so: Ne udajati se omamljivemu veselju. Bodimo v zavesti, da izvršimo svojo nalogo, ker smo na krnilu tako, da ne bode povoda za kako brošuro. »Dejanja govore«. Previdnosti in obzirnosti bode treba, da ne zagazimo na oni tir, po katerem je hodila večina bivšega deželnege šolskega sveta. Vsi služimo isti državi in ljudstvu, objektivna in pravična naj bodo naša dela in ukrepi.

3. Blagajnik Repovš poroča o stanju društvene blagajne in predlaga: za društveno blagajno letnih 20 K od vsakega člana in za UJU 240 K. Znesek odobren na zborovanju je plačevati meseca aprila, julija in oktobra. Sprejeto.

Nekateri člani dolgujejo članarino še za leto 1920.

Blagajnik jih nujno pizivilja, da jo takoj plačajo, dobi zato naročilo, vsakega, ki v tem mesecu ne poravnja zaostanka, na prihodnjem zborovanju vpricho vseh zborovalcev z napovedjo dolžnega zneska javno opozoriti na njihovo dolžnost do organizacije.

4.) Tovariš Andrej Skulj priporoča UJU nabirati za naše stanovsko glasilo več inseratov, da bode potem list lahko cenejši. 5.) Tovariš Lésica interpelira predsednika radi oddaje stanovanj ljublj. učiteljstvu. Predsednik je bil tozadevno pri poverjenikih gg. Ravnikarju in Ribnikarju; napravila se je vloga na UJU, ki naj bi posredovalo pri ministru za socialno politiko.

Stedilo je poročilo poverjenika za prosveto g. dr. Skabernetu. Obnoviti moramo predvno življenje, da zacelimo rane, ki so nam jih prizadejali strelski jarki. V prvi vrsti je v to poklican učitelj. Priporoča gojitev umetnosti, petja, predavanj med ljudstvom, ustanavljanje izobraž. društev itd. Zlasti apelira na mlajše učiteljstvo. — Nato poda poročilo »o pojmovanju narodnosti« tov. Ambrožič.

Predsednik poziva končno zbrano učiteljstvo na delo v stanovskem Udruženju. Nečemo razdirati skupnosti; okrepiť in uvrstiti jo moramo. Potrebna nam je edinost in sloga ter medsebojno zaupanje in spoštovanje. Naša moč je čistost na znotraj in zunaj.

Izbežiti se moramo nesrečnih misli najetega dninarja; ne delajmo takrat, ko nas gledajo, delajmo tudi takrat, ko nas nihče ne opazuje. A.

+ **Učiteljsko društvo za celjski okraj** je zborovalo dne 10. 4. t. l. v Celju. Dasi ravno je bilo tokrat pričakovati polnoštevilne udeležbe, se je vendar pogrešalo dokaj tovarišev in tovarišic. Opravičilo se jih je samo 8.

Tov. predsednik Sivka otvori zborovanje ter pozdravi zborovalce, osobito pa mile nam goste ter gosp. poverjenika za uk in bogočastje dvornega svetnika dr. Skabernetu, ki je posetil društvo, da mu razvije svoj obširen prosvetni program. Predaval je o delovanju učiteljstva v šoli, v zvezi s šolo ter o prosvetnem delu učiteljstva. G. poverjenik pozivlja drušvenike, da kjer je le mogoče, naj se ustanavljajo s pomočjo učiteljstva ljudske knjižnice in dramatična društva, prireajo naj se poučna predavanja in predstave, učiteljstvo naj se udeležuje v telovadnih in pevskih društvih ter naj pogloblja ob vsaki priliki državno idejo. Konča je s pozivom, da gredo vsi na delo ter zasađijo semena, ki se bodo jeseni razvijala v krasne sadove.

Kot druga točka dnevnega reda je bilo predavanje tov. Preglja o »Petju v osnovni šoli«. Referat je bil zelo nazoren, vseboval je izključno navodila iz šolske prakse ter je prinesel precej novih misli. Dečki so tudi zapeli pod njegovim spretnim vodstvom nekaj izredno čednih narodnih pesmi, ki so izzvale buren aplavz. Zapeli so tako dovršeno in gniljivo, da je zarosilo marsikatero oko. Tov. Preglja, ki je žrtvoval za ta prekrasen nastop dokaj lepih uric, se izreče iskreno zahvala. Predavanje bo imel vsak priliko citati v eni prihodnjih številok Popotnika.

Končno naznanja tov. predsednik, da se je nabralo za prost. org. davek 690 K, prav toplo priporoča pristop k Učiteljskem zdrav. domu v Slatini ter pozivlja zamudnike, da poravnajo polletno članarino kar najhitreje. Prihodnje zborovanje — majniški izlet — v Laški trg!

+ **Belokranjsko učiteljsko društvo** je imelo svoje pomladansko zborovanje dne 16. 4. 21. v Semiču. Udeležba je bila kljub skrajno slabemu vremenu zelo častna. Bilo je skoraj 50 članov. Zborovali smo še vedno v stari šoli, ki že zdavnaj zasluži svoj pokol. Zborovanja se je udeležil višji šolski nadzornik E. Gangl in okrajni šolski nadzornik Pretner. Kot dobrodošlega gosta smo pozdravili v svoji sredj g. dr. Jožeta Rusa, znanega geografa in statistika iz Beograda. Pred kratkim se je poročil z našo vrlo tovarišico Malči Vardjanovo iz Metlike. Zborovanja se je udeležil tudi naš starosta belokranjskega učiteljstva tov. ravnatelj Bartl iz Semiča. Pri predsednikovem pozdravu je prišlo do prisrčnih ovacij obema nadzornikoma. Zahvalil se je nadzornik Pretner, ki je mož tržaške šole. Zavladalo je takoj živahno razpoloženje, ki je vladalo potem ves dan. Kako tudi ne? V birokratskih časih stare Avstrije smo zaman čakali na navzočnost predsednikov okr. šol, svetov, da celo nadzorniki so se težko ponizali med nas.

Danes pa konstatiramo s posebnim zadoščenjem, da je posetil n. pr. učit. zborovanje v Kranju celo poverjenik sam, kar je pač znak pravega pojmovanja demokratskega duha in pa popolno zavedanje svoje odgovorne službe. Želimo le, da bi se nekateri predsedniki okr. šol, svetov bolj sprijaznili z demokratsko mislijo in da postanejo demokratije tudi v — dejanjih. Danes metati šolstvu polena pod noge, je nedopustljiv kulturni greh, ki ga je treba ožigosati v javnosti.

Tajniško in blagajniško poročilo je bilo sprejeto z odobravanjem. Volitve odbora in razsodišča so se izvedle soglasno.

Nato je poročal tov. Barle o šol. odrih. Razvila se je živahna debata v katero sta posegla poleg drugih tudi navzoča nadzornika. Ustanovilo se bo 5 prosvetnih odsekov v Beli krajini in sicer: v Črnomlju, Metliki, Poljanah, Semiču in na Vinici. Člani odsekov so učitelji in učiteljice posameznih okolišev in izbirajo iz svoje srede odbor. Prirejati je v prvi vrsti šolarske nastope, da zvežemo tem tesneje šolo z domom. Napravi jo naj se priprosti šolski odri. Višji šol. nadzornik Gangl priporoča, naj napravi tov. Račić načrt za prinitiven šolski oder. Dalje nujno povdarja potrebo čistega kulturnega dela brez politične pimesi. Učitelj deluj na široko odprtem prosvetnem polju, politiko prepuščaj raje drugim.

Tov. Gregoračeva prečita dopis »Društva slov. učiteljic iz Ljubljane«, kjer pozivajo učiteljice k podrobnemu prosvetnemu delu med ženskim svetom.

O brezobrestnem posojilu za učiteljski konvikt je poročal tov. Barle. Izprašal nam je pošteno vest, ker je bila udeležba baš iz Bele krajine pri brezobrestnem posojilu doslej pičila. Da malo popravimo, smo podpisali za osem kamenov, ki jih bomo nazvali kot spomin na Ganglovo navzočnost »Ganglovi kameni«. Z navdušenjem sprejeto.

Dvorni svetnik Gangl je nato podrobno poročal o stanju akcije za Učit. konvikt, kar smo vzeli z zadovoljstvom na znanje in obenem izpovedili velik pomen in potrebo Učit. konvikta. — Upajmo, da bodo odslej prijave večje. Pri slučajnostih predlaga tov. Račić:

Z ozirom na izredno slab gospodarski položaj Bele Krajine prosimo viš. šolski svet v Ljubljani, da blagovoli izposlovati vsaj za kmetijske šole v Beli krajini pri poverjeništvu za soc. skrb izdatno podporo za zveze in šolske potrebščine za bodoče leto. (Sprejeto). (Kdaj se bode že vendar nehala ta podeželska mizerija zaradi zvezkov in knjig? Op. por.)

Nato poroča nadzornik Pretner, da letos ne bo okr. učit. konference, ker je okraj v skrajno slabem gospodarskem položaju. Prosi društvo, da skliče skupščino, ki naj bi nadomestila uradno konferenco. Povabi naj se vse belokranjsko učiteljstvo. Zaradi referatov bode potrebno ukrenil. Sprejeto se je z odobravanjem na znanje.

Tako je bilo dobro uspešno zborovanje zaključeno. Belokranjska njiva je vnovič preorana in zasejana. Naj vzklje posejano seme in pokaže stoteran sad, ki ga naj bo deležno zapostavljeno belokranjsko ljudstvo. Besedam naj slede dejanja!

Skupno kosilo smo imeli v znani narodni Lepaherjevi krčmi, kjer so nas prav dobro in poceni postregli. Med obedom je nazdravil tov. Šiler dvor. svetniku Ganglu, ki se nam je zahvalil in nas bodril k novemu delu, da bodo pokazala dejanja ali smo res narodni učitelji.

Tov. Morela nazdravlja tov. nadzorniku Pretnerju. V dno duše nas veseli, da nam je srečna usoda naklonila človeka, ki je le z njemu lastno enengijo potegnil v globokem birokratskem blatu običajni belokranjski šolski voz in ga naravnal v kratkem času na pravi tir. Tudi tov. Pretner se je zahvalil, proseč nas, naj ga podpiramo pri njegovem delu. »Potem ste vsi moji in jaz ves vaš!«

Tov. Račić je izrekel dobrodošlim gostom: g. dr. Širkovi, sestri viš. šol. nadz. Gangla, mladencin g. dr. Jožetu Rusu in gospe soprogi. naši Malči in starosti belokranjskega učiteljstva ravnatelju Bartlu dobrodošlico. Slednji se je zahvalil in nam zapel šaljivo pesem o treh Turpoljcih, ki so izzvali bučen smeh.

Slednjič je nazdravil še dr. Rus solidarnosti, ki se je pokazala pri volitvah v višji šol. svet. Še bi malo posedeli, da naš ni vlak šilil k odhodu.

Bil je to krasen naš dan, kakor že dolgo ne.

+ **Učiteljsko društvo za Ptuj in ptujski okraj** je zborovalo 9. aprila 1921. v Ptuj. Tovariš Gorup poroča o zborovanju delegatov v Mariboru in o razdelitvi ptujskega šol. okraja v dve polovici. Ker je prišlo obvestilo že zopet prepozno, da bi učiteljstvo lahko sklepalo o tem in samo predlagalo nadzornika za levj dravski breg, je zahtevalo soglasno, da se proti temu vloži protest pri Uniji. Čudno, da mora učiteljstvo pri vsakem zborovanju protestirati proti prepoznomu obveščanju in vselej v važnih zadevah.

Pri »predavanju« o zgod. učnem načrtu smo slišali nekaj besed, ki pa ne bodo nikomur koristile pri sestavljanju — prej škodovale.

Tovariš Rozband je govoril o Sokolstvu in sokolski misli. Pozival je učiteljstvo, naj deluje v duhu sokolske misli in marljivo goji telovadbo. Sokolsko vzgojena deca bo trden temelj jugoslovenstva. Naj nas tovariš še večkrat opomni na to! Splošna želja je bila, da bi se večkrat vršili telovadni tečaji za učiteljstvo.

G. poverjenik dr. Skaberna je govoril o delovanju učiteljstva izven šole. Ker je le ponovil besede tov. Gangla, ki so bile že natisnjene v »Tovarišu«, skrčim govor na besede: učitelj pobijaj alkohol, podivjanost, materializem, razuzdanost, mrznjo do dela, beg z dežele, protisrbstvo, nemarnost z gojitvijo blažjih čustev (pevska društva, dramatične predstave (posebno z deco), protialkoholni boj, predavanja, ljubezen do dela, telovadba, snažnost, vzbujanje čuta za lepoto). Stik z ljudstvom. Učitelj ne bodi strankar. — Neumestna je bila pretirana hvala drugih javnih nameščencev, ki jo je vsak razumel: »In ti, učiteljstvo, ti gledaš s prekrižanimi rokami«. In marsikateri si je mislil: »To je zahvala za moje delo«, saj je med namj tudi ljudi, ki po šoli delajo dalje in med pohvaljenimi je mnogo takih, ki pravijo: »Za to nisem plačan«. — Kdor se je čutil zadetega, ker res ni delal, naj gre in dobro premisli poverjenikove besede; če ima še kaj časti v sebi, jim bo sledil. Delajmo!

Tov. Peček je sprožil pogovor o reformi učiteljšč, ki bi naj predstavljala vsaj višjo srednjo šolo (ne kakor sedaj, ko imajo učiteljskišniki iste knjige kakor meščanske šole). G. poverjenik svari pred prenatlenjem in priporoča, naj pošlje poseben odsek dobro premišljene predloge o reformi na višji šolski svet. Vsi zborovalci so bili za to, da se slabi dijakj na učiteljšča ne sprejemajo.

Tov. Schelligo pojasni namen »Kola Jugoslovanskih sestara« in vabi tovarišice, naj pristopijo in delujejo. Tov. Gorup pa priporoča pristop k »Nabavni zadr. drž. nameščencev«, ker že mora vsakdo prispevati. Prihodnjič se prečitajo pravila.

Sprejme se predlog, da se pri prih. zborovanju imenujejo vsi tovariši in tovarišice ptujskega okraja, ki niso člani nobene učiteljske organizacije.

Zborovanja so se udeležili tudi tovariši iz Ormoža in ptujski profesorski zbor.

+ **Učiteljsko društvo za laški okraj** je zborovalo v nedeljo, dne 17. aprila t. l. na Zidanem mostu z ozirom na deževno in snežno vreme ob povoljni udeležbi. Iz poteka zborovanja posnamemo, da so društvu na novo pristopili tovariši in tovarišice Novak, Klopčič, Trnovičeva in Elsenhutova. Iskreno pozdravljeni v naših vrstah! Društvo šteje danes 90 članov in članic, — vsi zavedni, — vsi borci! Tovariš predsednik se spominja našega večletnega društvenega podpredsednika nadučit. Franjo Meška, katerega nam je v preteklih dneh ugrabila nemila smrt. Njegovi blagi in pošteni duši večnaja pamjat, ostali rodbini pa naše ponovno iskreno sožalje. — Lahka mu zemlja!

Jedro zborovanja pa je tvoril poset skladataelja Emila Adamiča, ki se je na prošnjo odbora radevolje odzval, ter prihitel v našo sredino, da nam poda nekaj slik in doživljajev svojega bivanja v ruskem ujetništvu. Po tov. predsedniku in navzočih burno pozdravljen, popeljal nas je v obliki pripovedovanja preko centralne Rusije v deželo Turkestan, ter nam v pestrh besedah slikal tamošnje kraje, podnebje, življenje, razmere in navade tamkajšnjih prebivalcev v caristični in pozneje v boljševiški upravi s posebnim ozirom na šolstvo, za kar je žel od navzočih zaslužno pohvalo.

Ker pa je bil tov. predavatelj primoran vsled pomanjkanja časa prekiniti svoje zanimivo predavanje, posrečilo se je odboru, da ga je zopet pridobil, da bode na prihodnjem zborovanju, katero se vrši v nedeljo dne 22. 5. 1921. v Laškem, nadaljeval s svojimi izvajanj, kar podčrtamo že danes.

V prihodnjih dneh bode razposlal tov. pevovodja na šolska vodstva seznam pesmi, ki se bodo v Laškem skupaj vežbale. Prosi pa, da jih tov. pevci in pevke že doma preučijo, ter se vaje pred zborovanjem točno udeležo.

Na svidenje torej v Laškem, kjer nam je gazda tov. Četina obljubil preživeti nekaj lepih in prijetnih uric!

+ **Učit. društvo za Maribor in bl. okolico** je zborovalo 7. aprila ob polni udeležbi. Z ozirom na nastali položaj, se je dnevni red omejil samo na dve točki, in sicer predavanje poverjenika dr. Skabernetu o prosvetnem delu učiteljstva in na predavanje profesorja dr. Pivka o rajalnih vajah v ljudski šoli.

G. poverjenik je v enournem govoru pojasnil prav stvarno in zanimivo učiteljevo delo v šoli in njegovo prosvetno delo izven šole. Odgovoril je tudi, zakaj se naj ravno učiteljstvo posveti z vso vnemo prosvetnemu delu zunaj šole, da bode naš narod lahko korakal vzporedno z drugimi prosvitljenimi narodi in da bode naša država mogla uspešno tekmovali z drugimi uglednimi državami. Učiteljstvo je pazljivo sledilo njegovim izvajanjem. Imeli smo vtis, da čakajo naš stan še lopi časi v samostojni državi. A za to bode treba resnega in poštvalnega dela. Država hoče imeti dobro gmotno podporo in neodvisno učiteljstvo, nuditi mu kolikor možno popolno izobrazbo. A zato pa bode tudi od njega zahtevala ne samo intenzivnega dela v šoli, temveč tudi zunaj nje.

Izvajanja so bila sprejeta z glasnim odobravanjem. Predsednik se je g. poverjeniku zahvalil ter omenjal jako umestno težke razmere, v katerih je delovalo in še sedaj deluje ravno naše učiteljstvo na jezikovni meji, kjer je delo mnogo težavnejše nego n. pr. v Ljubljani. Dela se nismo

*) Vabilo prejeli za zadnjo številko prepozno.

Opom. ured.

in se ne bomo branili nikoli, pač pa želimo, da bi na merodajnih mestih poznali boljše razmere v katerih delujemo in bi potem učiteljstvo našlo več razumevanja in opore.

Prof. Pivko je znan kot izborni predavatelj, ki zna tudi na videz suhoparno snov podati v prikladni in prijetni obliki. Danes dela telovadba marsikomu izmed nas težkoče. Zahteve so povsem druge in docela upravičene. Ker nas niso v prejšnji dobi prav učili, je naravno, da sedaj tipujemo, kje in kako bi prav prišli. Šolska telovadba ima namen, ohraniti mladino zdravo in čvrsto, ji vzgojiti veselje do tega predmeta in vzbujati smisel za lepoto in umetnost. To pa dosežemo na lahek in prijeten način lahko povsod z rajalnimi vajami, ne pa z nekako vojaško dressuro in disciplino, kakor mislijo nekateri. Dobro uro je razlagal teoretični del o rajalnih vajah. Po njegovem predavanju pa je nas odšlo mnogo k zborovanju okoliškega učiteljskega društva v Narodni dom, kjer smo videli praktično izvajanje teh vaj. Iskrena hvala g. predavatelju!

Interne društvene zadeve torej niso prišle na dnevni red. O teh se pa pogovorimo pri prihodnjem zborovanju.

Iz Jugoslavije.

— Seja glavnega odbora UJU v Beogradu se je vršila dne 17. t. m. v Beogradu. V zastopstvu ljubljanskega poverjeništa sta se udeležila seje poverjenik tov. Luka Jelenc in poverj. namestnik tov. Anton Gnuš.

— Podpredsednikom višjega šolskega sveta za Slovenijo je imenovalo ministristvo prosvete ravnatelja I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani, tov. Jakob Dimnika.

— Izstop iz Osrednje Zveze javnih nameščencev in vpokojencev. Na seji ožjega sosveta poverjeništa UJU v Ljubljani dne 21. t. m. je bilo soglasno sklenjeno, da izstopi naša organizacija iz Osrednje Zveze javnih nameščencev in vpokojencev. Ta korak je smatrali kot odgovor na neokusne napade, ki jih je prinašal »Naš Glas«, glasilo Osrednje Zveze, zadnje čase skoro v vsaki številki zoper učiteljstvo in njegove dohodke, ki so bili »Našemu Glasu« tako napotu, dasi je bil na to nedostojno in ves naš stan začel pisane opetovano opozorjen bivši predsednik Osrednje Zveze in urednik »Našega Glasu«.

— Letošnja prva številka »Popotnika« nam je popolnoma pošla. Oglašajo se še vedno novi naročniki, ki žele tudi prvo številko. Kdor jo je že prečital in je ne namerava hraniti, naj jo blagovoli vrni strokovnemu tajništvu v Ljubljani proti odškodnini 10 K. — UJU, poverjenišvo Ljubljana.

— Risarska in slikarska šola v Ljubljani. G. akad. slikar Franjo Sterle namestila v Ljubljani na tehniški srednji šoli otvoriti meseca maja šolo za risanje in slikanje v področju novo ustanovljenega društva »Probuda« s točnim letnim programom. Za letošnje more trajati le do konca junija, to pa radi nakazanih šolskih prostorov. Šola bo tvorila glavne predmete: portret in akt po naravi, kostimi (draperija, noše), modeliranje, kompozicije in proučevanje narodne ornamentike, dalje teoretične predmete: anatomija, perspektiva (oblikoslovje), barvna kemija, grafika in umetna zgodovina. Poučevali bodo razen g. akad. slikarja Frana Sterleta tudi gg. akad. slikar prof. Šaša Santel, akad. modeler prof. Ant. Sever, prof. Grebenc, predsednik društva, prof. Volavšek, prof. arhitekt Kregar in akad. slikar Maksim Gaspari, ki gotovo jamčijo kot sami umetniki in znanstveniki za najboljši uspeh in ugled te šole. Sprejemajo se dame in gospodje in tudi mlajši s primerno šolsko izobrazbo civilnega ali vojaškega poklica. Zglasiti se je treba čimprej pri tajništvu društva »Probuda«, g. prof. Volavšku na »Tehniški srednji šoli«, ker drugače se društvo ne bi moglo ozirati na prepozno prijavitev. Čas pouka in honorar se določi pozneje po številu in želji skupnih obiskovalcev, v kolikor se jih bo moglo pač upoštevati.

— Nabava drv. »Gospodarski odsek ljubljanskega učiteljskega društva« je razposlal vsem ravnateljstvom in šolskim vodstvom okolišnice in prigrasnice za nabavo drv za l. 1921/1922. Na vsaki šoli naj izbere učiteljstvo svojega poverjenika, ki pobira obroke in jih vloga v »Deželni banki«, kakor naroča okolišnica. Obroki morajo biti vplačani vsaj do 1. decembra t. l. V opombo prigrasnice naj vsak vpiše čas, kadaj bi rad dobil drva, oziroma, če jih naroči večjo množino, ako jih želi v dveh rokih, n. pr. prvo polovico v juniju, drugo polovico v oktobru. — Odložili smo se za ta način dobave radi enostavnega poslovanja in pa da nima učiteljstvo nepotrebnih potov. Opozorjamo pa, da poverjeniki čim prej oddajo popisane

prigrasnice pri »Vodstvu za preskrbo drv«. Kdor želi premoga, naj to naznani pismeno gđ. učiteljici Mariji Sodnikovi, šola pri Sv. Jakobu, ali A. Skulju na II. mestni deški šoli, z natančnim naslovom. Premog mu bo dostavil »Oddelek za premog«, račun pa bo dobil od »Gospodarskega odseka l. učiteljskega«. Za jesensko dobavo premoga se bo odsek še dogovoril z »Oddekom deželne vlade za premog«, da tudi tu dosežemo kake ugodnosti, zlasti glede plačevanja.

— Iz Konjiškega okraja. (Dopis.) V nedeljo, 17. t. m. sta priredili deška in deški šola v Konjicah »šolsko predstavo«. Ni bila prva! In kdor je bil enkrat pri taki predstavi in ima le količjak smisla in zanimanja za šolo in našo dečo — ta pohiti zopet! In bilo je res natlačeno občinstvo — intelligence kakor preprostega ljudstva. Če nastopajo otroci na odru, je to privlačna sila v prvi vrsti za njihove roditelje, nadalje za součence, prijatelje, znanke itd. Ne prihajajo iz zanimanja za vzpored — ne, tako daleč se niso izobraženi — ampak predvsem iz ponosa in radovednosti, ker nastopa njihova deca. — Če si se prerinil malo med ljudstvo, si takoj čul: »naša pjeva igrata oba.« — »moja (deklita) tudi igra.« — »jaz že vse vem, ker so »naši« pod kostanjem igrali vsak dan.« Ker me je zanimal pogovor teh preprostih ljudi, tudi njih naziranje in kritika, sem ostala med njimi. Pri prvi točki »Morje plaka« je iskal najprej vsak lastnega otroka, pocukal sosedu in tudi njemu povedal, kateri je njegov. Kljub temu, da sem jim bila popolnoma tuja, je bila moja sosedka tako vzradoščena, da mi je s prstom kazala svojega malčka — in ko je opazila, da mene bolj zanima lepa pestra slika raznovrstnih narodnih noš našega juga, nego njen paglavček, je bila kar užaljena in se je šele pomirila, ko je opazila, da so našle vendar tudi moje oči malega »Črnogorca«, katerega mi je tako natančno opisala, da bi ga bil videl vsak tudi, če bi bil slep. — Pri tem prizoru, ki jemeni izsilil nekaj solz, sem začutila v svojo bolest, kako malo ga je ljudstvo razumelo. Opazovalo je le, kako so otroci »različno oblečeni« in čakalo na event. efekt, ki je segal nam v globino duše z navdušenjem peto »Lepo našo domovino« v ozadju — a je žalibog prezrlo ravno ta efekt, ker ni umelo strašne osvete, ker sploh nima razumevanja in srca za naše brate »tam preko«. A vendar je nekdo vprašal, kaj je to pomenilo? V par besedah sem razjasnila sliko — umeli so, a v srce ni segalo, to sem čutila! Tu je naša rakrana! Tu treba mnogo narodne in srčne vzgoje, s katero se mora začeti pri otrocih in zato je bil po moji sodbi ta prizor najlepši in največjega pomena za naše male Jugoslovane. — Vse drugače je seveda učinkoval na ljudsko dušo mali, korajžni »Ciciban« in dražestna »Čebelica«, kar se je moralo ponoviti. Tudi »Skrb in smrt« je bila srečno izbrana in izvalila dosti smeha. Malčki so jo tako pogodili, da se je ljudstvo prav od srca zabavalo. Opazila sem, da hoče ljudstvo predvsem efektov in šale — resnoba ga dolgočasí. To je menda prirojeno našemu narodu — vsaj se v mestih pri inteligenci opaža isto! Lepo in v umevanjem so otroci tudi peli: raznovrstne narodne noše so pripomogle, da so lepe, domoljubne pesmi še bolj učinkovale na preprosto ljudsko dušo. Zadovoljnih in hvaležnih obrazov je odšlo ljudstvo in prepričana sem, da bi bila udeležba prav tako številna, ako se igra ponovi — zakaj »okolico« je tokrat zadrževalo slabo vreme doma. Prirediteljem pa iskrena hvala!

— † Pavla Jakopec. Zopet je šla v večnost mlada, nadpolna vzgojiteljica na narodnem polju. Zapustila nas je naša dobra tovarišica Pavla Jakopec, učiteljica pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Bila je vzorna učiteljica, dobra tovarišica, ljubiteljica mladine. Umrla je stara komaj 22 let; ni še dovršila drugega izpita. Pripravljala se je nani, sedaj ga je šla polagati pred večnega Sodnika. — Umrla si, draga Pavla! Naše oko se solzi ob Tvojem odprtem grobu, naša roka se trese, ko siplje v duhu prsti na Tvojo prezgodnjo gomilo. Moj Bog, tako mlada in morala si se ločiti, ločiti za vedno od nas, ločiti od vsega Ti dragega. — Umrla si, žrtev svojega poklica! Ol. Z.

— Hej tovariši! Maturanti iz let 1880. in 1881., ki ste bili na mariborskem učiteljskem, — dosegli smo 40letnico svojega delovanja. Učili smo se skupaj, borili smo se skupaj za blaginjo in procvit naroda, praznujmo še skupaj ta lep dogodek. Podajmo si po dolgih letih zopet prijateljsko roko! Vojna nas je razločila! Skržene so sicer naše vrste, a pokažimo, da smo še navdušeni za naše ideale. Pokažimo. — stari fantje — da se pretaka v nas še mladostna kri, da so naše roke še

močne in da hočemo delovati čvrsto in pogumno naprej za narod in dom. Sestajmo se vsi! Nobeden naj ne manjka! Podrobni vpis pravočasno. Nadaljne novice pričakujeta tovariši: Šmid, Podgorje in Ant. Porekar, Hum p. Ormož.

— Glasbena Matica. Koncerta pesnega društva »Hlahol« iz Prage se vršita definitivno v petek 13. maja v Mariboru v Götzovi dvorani; v soboto dne 14. maja pa v Ljubljani v Unionski dvorani. Spored v obeh mestih različen. Obsejal bo reprezentativne krasne vokalne skladbe in klasične in moderne češke glasbene literature.

— Umrl je v Gorici 19. t. m. oče tovarišice Zinke Peršičeve, g. Matevž Peršič. Kot begunec je bival dve leti na Raki pri svoji hčerki, kjer mu je umrla žena. Vrnil se je v Gorico na svoj dom, kjer je končal kot zaveden Jugoslovian izven Jugoslavije svoj križev pot. Blag mu spomin, tovarišici pa naše iskreno sožalje!

— Razpis službe. Za šolsko in izvenšolsko delovanje vneta in delavne tovariše se opozarja na 2 razpisani mesti na deški ljudski šoli v Slovenski Bistrici.

— Pirhi. Mladina trirazrednice v Škocijanu pri Mokronogu je poslala potom Jugoslovanske Matice svojim tovarišem in tovarišicam v zasedenem ozemlju vsoto 361 kron.

— Članarina in darila za učiteljski konvikt. Gostič Florijan iz Poljan nad Škofjo Loko 22 K. — Iz zapuščine pokojnega veletržca Josipa Lenčeta v Ljubljani K 742.08. — Nadučitelj Karel Matajc z Vrhnike 50 K.

Književnost in umetnost.

Dr. Ljud. Pivko: Dramatsko pesništvo. V založbi »Slovenske Šolske Matice« je izšla drobna, 24 strani obsegajoča knjižica gorenjega naslova. Pisatelj obravnava v njej vsa v to stroko spadajoča poglavja, ki imajo sledeče podnaslove: 1. O dramatikih vobče, 2. O dramatskih snoveh, 3. Enotnost drame, 4. Osnutek in prolog, 5. Stopnjevanje, višek, razplet in izid v dramu, 6. Osnovna oblika in obsežnost drame, 7. Razredba dramatskih del, 8. Založna igra, 9. Igrakaz, veseloigra, 9. Glasbene drame, opera in opereta, 10. Kantata, oratorij, pasija, melodram. — Knjižica bi bila v prvi vrsti namenjena naši učeči se mladini, pa tudi učiteljstvu je ne moremo dovolj toplo priporočati v nakupovanje. Broširan izvod stane kron 6.—, za dijake K 4.50.

Iz pisarne Glasbene Matice. Ravno kar je došel III. zvezek Koroških narodnih pesmi, nabral in četveroglasno postavil Zdravko Švkaršič. — Cena 18 K. Ta teden se bodo pričele razpošiljati članom Glasbene Matice društvene muzikalije, in sicer dobe člani za leto 1918/19 — Švkaršič: Koroške nar. pesmi III. zv. za leto 1919/20 — Ravnik: »Sequidille« 7 pesmi za tenor in za leto 1920/21 — Škerjanc: 7 pesmi.

Samoznak slov. stenografije sestavil profesor Adolf Robida. Cena 8 K. Založil A. Janežič, Ljubljana, Florjanska ulica 14. Ta priročna zepna knjižica, ki obsega vse potrebne samoznake, je izšla v mali, zelo lični in prikupni žepni obliki. Tiskana je na fin papir. Avtogram je prav moštersko dovršil profesor Osana. Knjižica se dobiva v vseh knjigarnah.

Odgovorni urednik:

Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjeništa Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Št. 444.

Razpis služb v konjiškem šolskem okraju.

V stalno namestitev se razpisujejo sledeča učna mesta.

1.) na enorazrednici v Resniku služba učitelja-voditelja s službenim stanovanjem;

2.) na enorazrednici v Skomarju služba učitelja-voditelja s službenim stanovanjem;

3.) na deški šestrazrednici v Konjicah služba učitelja;

4.) na šestrazrednici v Čadramu služba učitelja;

5.) na trirazrednici v Spitaliču služba učitelja;

6.) na trirazrednici na Kobilju služba učitelja ali učiteljice;

7.) na dvorazrednici pri Sv. Kunigundi služba učiteljice s prostim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje je vpsolati službenim potom na dotične krajne šolske svete do

31. maja 1921.

Za učiteljsko službo v Konjicah imajo prednost prosilci s sposobnostjo za pouk na obrtnih nadaljevalnih šolah.

Okrajni šolski svet v Konjicah,

dne 20. aprila 1921.

Predsednik:

Trstenjak s. r.

Št. 771.

RAZPIS.

Razpis učiteljskih služb v gornjegrajskem okraju.

Po odredbi višjega šolskega sveta z dne 31. 3. 1921, št. 3801, se razpisujeta v stalno namestitev naslednji učiteljski službi:

1.) Na štirirazrednici v Gornjem gradu služba za učitelja.

2.) Na štirirazrednici v Mozirju služba za učitelja ali za učiteljico.

Pravilno opremljene prošnje do

20. maja 1921

dotičnim okrajnim šolskim svetom.

Okrajni šolski svet Gornji grad,

dne 14. IV. 1921.

Predsednik:

Žužek.

ČEVLJI najlepše oblike in najboljše kakovosti ČEVLJI

Dragotin Roglič, Maribor, Koroška cesta 19. Telefon 157.

Cenik franko zavoj in poština: veljaven od 1. marca 1921 naprej do preklica.

moški, chevreau z robom	črni	rujavi	moški, kravina s kapicami in	črni	rujavi
boks z robom	K 570—	620—	podkrami	500—	515—
boks z robom, polov.	580—	600—	gojzerski hribovci	680—	680—
za štrpaco:					
moški, teletina, brez kapic, okovani	495—	—	ženski, bok z lak-kapico in robom	615—	—
pitling z robom	—	535—	teletina z robom (štrpaci)	470—	510—
pitling okovani z žebli	—	535—	belo platno: visoki K 410—, polovičarji K 370—, izrezani z zapono K 340—		
kravina z robom	495—	—			
kravina brez kapic, okovani z žebli	—	530—			

Po meri izdelani čevlji veljajo 5% več.

Naročila po pošti se izvršijo najvestneje in se odpremi blago isti dan po povzetju.

Za najvestnejšo izdelavo jamčim in prevzamem predčasne defekte v brezplačno popravilo.

Vsi izdelki so najboljše ročno delo iz lastne delavnice.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Dolina solz

E. Gangl, tri enodejanke: I. Dva svetova. II. Dediščina. III. Trpini. Trdo vez. K 18.—

Otroški oder

Drugi predelani natls. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino otroških vrtec in ljudskih šol. Broš. K 16.—

H. PODKRAJŠEK: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. 12 K.

Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.

Spisal MIHAEL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14.—